

Strategia ja Talousarvio 2023 - Uusi Suunta ryhmäpuheenvuoro

Arvoisa puheenjohtaja, valtuutetut, viranhaltijat, lehdistö ja muut paikalla olijat.

Strategia:

Strategia on selkeä ja hyvä. Se ei kaipa selittelyä ja sen kanssa voimme elää. Strategia tulee ohjaamaan tekemisiämme. Jotta strategia-työ ei mene hukkaan sen toteuttamiseen pitää ryhtyä välittömästi. Toteuttaminen tarkoittaa konkreettisia ja näkyviä toimia sekä johdonmukaista toimintaa. Strategiaan tulee kaikkien sitoutua.

Olemme Uusi Suunta -ryhmänä hyväksymässä strategian yksimielisesti.

Talousarvio 2023:

Kun tarkastellaan Jämsän kaupungin talousarviota vuodelle 2023, niin se on kivuton. Annettujen tietojen ja lukuarvojen mukaan talousarvio on tasapainossa.

Talousarvio suunnitelmavuosille 2024 ja 2025 onkin jo sitten haasteellisempi. Jo tässä vaiheessa meidän tulee kiinnittää siihen erityishuomio. Tasapainottamistarvetta on noin 2-3 M€. Kyseiset vuodet vaativat sopeuttamistoimia. Näille vuosille kaivataan selkeitä toimenpiteitä. Työ tulee aloittaa välittömästi vuoden 2023 alussa.

Paljon on puhuttu eläköitymisistä tulevina vuosina. Toisissa puheissa se on ongelma ja toisissa mahdollisuus. Kun taloutemme kanssa painitaan jatkossa hartiat lattiaa hipoen, niin jokainen eläköitymisen myötä avautuvan paikan täyttö tulee harkita erittäin tarkoin. Avautuvan paikan täyttäminen on helppo ratkaisu. Meidän tulee kuitenkin miettiä, kuinka muuttaisimme organisaatiota vastaamaan tulevaisuuden palvelutarvetta. Kuten tiedämme raha ei kasva puiden oksilla ja valitettavasti se määrää, miten meidän tulee toimia. Olemme talouden armoilla. Karua, mutta totta. Siis omaa pesää siivottava ja rönsyjä ei saa jäädä kaupunkioorganisaatioon.

Jatkossa meidän tulee miettiä jokaista hanketta hyvinkin tarkkaan. Jokaisen hanke maksaa jämsäläisille jotain ja syö myös vähän resurssejamme. Hyvinkin usein puhutaan uupumisesta. Olisiko kuitenkin viisautta keskittyä perustekemiseen näinä niukkuuden aikoina.

Sairauspoissaolomäärä on edelleen sellainen osa-alue, mihin tulevina vuosina meidän tulee keskittyä. Olemme kuntien keskiarvoa hieman heikommalla puolella.

Jämsän kaupungin työntekijöiden sairauspoissaolot ovat viiden vuoden ajalla olleet noin 18 päivää/työntekijä/vuosi. Yksityissektoriin verrattuna se on valtava määrä, ja usein asiaa esille nostettaessa on perusteltu, että kuntapuolella se ei ole poikkeavaa vaan normaali taso. Tätä selitystä ei pidä hyväksyä. Sairauspoissaolojen määrällä on suora yhteys koko organisaation työhyvinvointiin, ja myös Jämsän kaupungin työntekijöillä on oikeus lähteä töihin iloisin mielin ja palata kotiin illalla terveenä.

Vaikka kaupunki on toteuttanut työhyvinvointiin liittyviä toimia, ne eivät ole olleet riittäviä tai kohdentuneet oikein, koska merkittävää muutosta poissaoloissa ei ole tapahtunut.

Suunnittelemattomilla poissaoloilla on suuri taloudellinen merkitys - Jämsän luvuilla laskettuna jopa noin 5 000 000 euroa /vuosi. Myös työn tuottavuuteen ja organisaatioiden toimintaan poissaolot vaikuttavat merkittävästi. Sijaistamisten kierre heikentää tehokkuutta ja työssä jaksamista. Pahimmassa tapauksessa tämä voi johtaa työntekijän pysyvään työkyvyttömyyteen, ja sen vastuun kanssa työnantaja on suurelta osin yksin.

Kaupungin tärkein ja samalla myös kallein investointi on henkilöstö, ja siitä pitää pitää hyvää huolta. Olemme kilpailemassa työvoimasta muiden kuntien kanssa ja ainut kestävä tapa menestyä on tarjota turvallinen ja vastuullisesti johdettu työyhteisö, johon halutaan tulla mukaan.

Lain määräämänä 2023 kunnallisveroprosentti on vuonna 8,36. Sen kanssa meidän nyt täytyy elää. Sen suhteen meillä ei ole vaihtoehtoja.

Lainamäärä on tätä nykyä noin 1500 € per asukas ja se on hyvällä tasolla sekä laskevalla trendillä. Mahdollinen sairaalainvestointi on saatujen arvioiden mukaan noin 55-60 M€. Tämä tarkoittaa noin 2 M€ vuosittaisia lisäkuluja poistoina. Äkkiseltään se on Jämsälle erittäin paha tai miltei mahdoton rasti. Meidän tulee etsiä vaihtoehtoisia ratkaisuja tämän suhteen. Taloutemme ei tule kestävänsä näin isoa investointia.

Sivistystoimen palvelutarpeen arviointi on iso nyt ja lähivuosina. Tämä selittyy sillä, kun lapsimäärä on laskenut voimakkaasti. Palvelutarpeen arviointi alkaa nuorimmasta päästä eli varhaiskasvatuksesta. Sivistystoimiala on tehnyt totuttuun tapaan jämpin talousarvion. Tähän työhön olemme tottuneet.

Elinvoimatoimialan talousarviossa on suurimmat riskit henkilöstöriskit ja korjausvelka. Reitistöhanke nähdään elinvoimaa ja imagoa vahventavana. Kiinteistömassan myynti ja purku tulee jatkumaan. Vapaa-ajan asuntojen käyttötarkoituksen muutos nähdään ryhmässämme erittäin positiivisena. Sitä tulee pyrkiä edistämään, koska se vaikuttaa asukasmääräämme. Lähivuosien tasapainotustarve 2-3 M€ edellyttää palveluverkon karsimista myös tällä toimialalla.

Henkilöstösuunnitelmassa 2022-2023 on vakinaisen henkilökunnan laskua noin 13 henkilötyövuotta. Vastaavasti määräaikaisten lisäys on noin 22 htv. Näin emme voi jatkaa. Se on raha joka puhuu. Meillä on valtavasti töitä edessä.

Olemme Uusi Suunta ryhmänä hyväksymässä

- talousarvion 2023,
- taloussuunnitelman vuosille 2024-2025 ja
- investointisuunnitelman vuosille 2023-2026

Ensi vuosi pohjautuu tukevasti strategiaan ja tärkein tehtävämme on saada talous tasapainoon.

Jyrki Kokko

Uusi Suunta valtuustoryhmän puheenjohtaja